

Inspector Școlar de Limba și literatură română,
Gratiela Chiriac

Director Centru de Excelență „Mehedinți”,
Putea Mirela

PROGRAMA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
- CEX MIH LICEU
PROPUNĂTOR: PROF.CIUREL MIRELA
ANUL ȘCOLAR : 2022 – 2023

Notă de prezentare:

Disciplina Limba și literatura română are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare pentru a le asigura accesul postșcolar la învățarea pe toată durata vieții și integrarea activă într-o societate bazată pe cunoaștere. Achiziția, actualizarea continuă și ridicarea nivelului de cunoaștere, a deprinderilor și a competențelor sunt considerate o condiție preliminară pentru dezvoltarea tuturor cetățenilor în vederea implicării acestora în societatea învățării, de la cetățenia activă la integrarea pe piața muncii.

În perioada învățământului obligatoriu, elevii trebuie să-și formeze în primul rând competențele de comunicare: să se exprime corect, clar și coerent în limba maternă, să asculte, să înțeleagă și să producă mesaje orale și scrise, în diverse situații de comunicare.

Pe parcursul ciclului superior al liceului (segment aparținând învățământului postobligatoriu), prin disciplina limba și literatura română se urmărește consolidarea competențelor de comunicare ale elevilor, indispensabile în lumea contemporană, pentru orice tip de activitate profesională. O notă specifică acestui ciclu de școlaritate este dezvoltarea competenței culturale a elevilor, ceea ce implică un demers de contextualizare istorică și culturală a fenomenului literar.

De asemenea, prin studiul limbii și al literaturii române se urmăresc valori și atitudini care să contribuie la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu sensibilitate estetică, având conștiința propriei identități culturale și manifestând interes pentru varietatea formelor de expresie artistică și pentru participarea la viața culturală.

Programa pentru cursurile desfășurate în Centrul de Excelență cuprinde competențele generale din programele școlare pentru limba și literatura română în vigoare, cotelate cu domenii de conținut, conținuturi și activități de învățare care să dezvolte competențele-cheie prevăzute în cadrul comun european.

Clasa a IX-a și a X-a

Competențe	Domenii și conținuturi	Activități de învățare
Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în	1. Domenii tematice: (la alegere) - Adolescența/Joc și joacă; (la alegere) - Familia/Școala;	1. redactarea unui eseu structural nestructurat, de tip argumentativ analiză, paralelă

receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare. 2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare. 3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare.	(la alegere) – Lumi fantastice/Aventură, călătorie; (la alegere) – Iubirea/Scene din viața de ieri și de azi; (la alegere) – Confruntări etice și civice/Personalități, exemple, modele. 2. Conținuturi: • niveluri ale receptării textelor; • schema comunicării concepută de Roman Jakobson (componentele și funcțiile actului de comunicare) • texte ficționale și texte nonficționale (memorialistice, epistolare, jurnalistice, juridic-administrative sau științifice, argumentative)/texte literare și texte nonliterare; • „eu ficțional” și „eu real”; • ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr; • tipuri textuale și structura acestora; • componente structurale și expresive ale textelor ficționale/nonficționale (literare/nonliterare); • jurnalul de lectură; • temă, motiv, viziune despre lume; • modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe texte literare (aparținând unor genuri sau epoci diferite sau unor arii culturale diferite) și/sau nonliterare; • textul critic în raport cu un text literar; • reguli și tehnici de construire a monologului/dialogului; • expresivitatea în limbajul comun și în limbajul literar-artistic; • calitățile generale și particulare ale stilului; • componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ, poetic, dramatic; • temă și viziune despre lume; • sensuri multiple ale textelor literare; • structuri și tehnici argumentative în texte literare și nonliterare; • interpretări și judecăți de valoare exprimate în critica și în istoria literară; • valori stilistice ale unor categorii morfosintactice; • proza: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; poezia; textul dramatic	2. producerea unui text ficțional/nonficțional 3. comprehensiunea/interpretarea unui text la prima vedere ficțional/nonficțional
---	--	--

NOTĂ! Acestor conținuturi li se adaugă toate conceptele de specialitate asimilate anterior

Clasele a XI-a și a XII-a

Competențe generale	Domenii și conținuturi	Activități de învățare
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare. 2. Comprehensiunea și interpretarea textelor. 3. Situatrea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare. 4. Argumentarea unor opinii în diverse situații de comunicare.	A. Conținuturi din domeniul Literatură 1. Fundamente ale culturii române. Latinitate și dacism. 2. Perioada veche. Dimensiunea religioasă a existenței. Formarea conștiinței istorice. 3. Curente culturale / literare în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea: umanismul și iluminismul. 4. Rolul literaturii în perioada pașoptistă. 5. Forme hibride ale civilizației românești la mijlocul secolului al XIX-lea. 6. Romanticismul; Simbolismul; Realismul. 7. Perioada interbelică: poezia, proza, dramaturgia. Curente culturale / literare: modernism vs. tradiționalism. 8. Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică. Identitate culturală în context european. B. Conținuturi din domeniul limbă și comunicare • tipuri de discurs: publicistic, informativ, argumentativ; • norma literară; • adecvare/inadecvare stilistică. NOTĂ! Acestor conținuturi li se adaugă toate conceptele de specialitate asimilate anterior	1. redactarea unui eseu structurat, nestructurat, de tip argumentativ, analiza, paralelă, care să vizeze combinarea perspectivei hermeneutice și a celei contextuale, formularea unor puncte de vedere proprii asupra fenomenului literar/cultural vizat de operele studiate/conținuturile programei, compararea și/sau evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii. 2. producerea unui text literar/nonliterar. 3. comprehensiunea / interpretarea unui text la prima vedere literar/nonliterar.

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi și a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia în dezvoltarea personală și pentru îmbogățirea orizontului cultural
- Dezvoltarea interesului pentru comunicarea interculturală

Prof. Gîrboș Mirela,